

**SÖDRA SKOLANS PLAN
MOT DISKRIMINERING, TRAKASSERIER OCH KRÄNKANDE
BEHANDLING**

Läsåret 2020/2021

Reviderad 2020-06-25

Förord

Vart kan du vända dig?

Om du känner dig kränkt, trakasserad eller diskriminerad under skoltid skall du i första hand vända dig till skolan. I ett första skede går det bra att kontakta vilken vuxen som helst på skolan - din mentor, någon undervisande lärare, kurator eller rektor. Skolan är skyldig att agera och utreda det du är utsatt för samt upplever.

Det är av största vikt att alla som får kännedom om eller misstänker att någon elev far illa, agerar skyndsamt.

Du som enskild kan även anmäla diskriminering eller kränkande behandling externt. Diskrimineringsombudsmannen hanterar anmälningar gällande diskriminering och Barn- och elevombudet hanterar anmälningar gällande kränkande behandling. Om du undrar över hur en går tillväga kan en gå in på deras hemsidor för att anmäla samt få mer information.

- Diskrimineringsombudsmannen www.do.se
- Barn- och elevombudet www.skolinspektionen.se/sv/BEQ

Förord	1
1. Inledning	3
Syfte	3
Vision	3
2. Styrdokument	3
3. Definitioner	4
Diskriminering	4
Kränkande behandling	4
Bristande tillgänglighet	4
Normkritiskt förhållningssätt	5
EQ	5
Elevråd	5
Elevhälsan	5
4. Främjande och förebyggande arbete	6
Främjande och förebyggande arbete som all personal ansvarar för	6
Främjande och förebyggande arbete som elevhälsan ansvarar för	7
Främjande och förebyggande arbete som arbetslagsledarna ansvarar för	7
Främjande och förebyggande arbete som rektor och biträdande rektor ansvarar för	7
5. Kartläggningar	8
6. Analys av de årliga målen för 2019	9
7. Nulägesanalys	12
Sammanfattande nulägesanalys	17
8. Mål för läsåret 20/21	17

1. Inledning

Syfte

Syftet med Södra skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling är att främja elevers lika rättigheter och möjligheter samt att motverka kränkningar i skolan. Utbildningen ska utformas i enlighet med demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Planen omfattar verksamheterna från förskoleklass till årskurs 9 samt fritidshemmets verksamhet. Planen revideras inför varje nytt läsår.

Vision

Södra skolan är en skola där alla oavsett kön, etnisk bakgrund, religion, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder, könsöverskridande identitet eller uttryck har lika värde och behandlas med respekt. Öppenhet och demokratiska former för arbetet präglar skolan. I vår dagliga verksamhet arbetar vi för att skapa en god arbetsmiljö där trakasserier, kränkningar och diskriminering inte förekommer. Södra skolan fokuserar på och arbetar med EQ, emotionell intelligens, där vi strävar efter att utveckla och träna elevernas sociala och emotionella kompetens. Detta innebär att vi ger eleverna verktyg i att förstå och kontrollera sina egna känslor, men också att utveckla förmågan att förstå och leva sig in i andra människors situation.

2. Styrdokument

Södra skolans plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling regleras av Skollagen och Diskrimineringslagen.

Skollagen (2010:800)

- 1 kap. 5§ - ” ...Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.”
- 6 kap. 8§ - ”Huvudmannen ska se till att varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever”.
- 6 kap 10§ - ” En lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn”.

Diskrimineringslagen (2008:567)

- 1 kap. 1§ ”Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter”.
- SFS (2006:1011) – elevers delaktighet i likabehandlingsarbetet.

3. Definitioner

Diskriminering

Diskrimineringslagen finns för att skydda elever mot att skolor på osaklig grund behandlar en elev sämre än andra elever utifrån någon av de sju diskrimineringsgrunderna; kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Diskrimineringslagen skiljer mellan direkt diskriminering, indirekt diskriminering och trakasserier. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande, förutsätter det någon form av makt hos den som diskriminerar. I skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse då maktförhållandet mellan dem är lika.

Direkt diskriminering: En elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Ett exempel på direkt diskriminering kan vara om en elev utifrån kön nekats tillträde till Södra skolan för att just det könet är överrepresenterade på skolan.

Indirekt diskriminering: En myndighet kan också diskriminera genom att behandla alla lika. Det sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller förfaringsätt som verkar neutralt men som i praktiken missgynnar en elev på grund av någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som av religiösa skäl önskar annan mat.

Trakasserier. Ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Om ett uppträdande är av sexuell natur och kränker någons värdighet kallas det *Sexuella trakasserier*.

Kränkande behandling

Kränkande behandling innebär att en elevs värdighet kränks utifrån skäl som inte har med diskrimineringsgrunderna att göra. En kränkning kan vara antingen fysisk, verbal eller psykosocial och innebär att någon blir utsatt för negativa handlingar såsom elaka kommentarer, ryktesspridning, utfrysning, knuffar, slag, olaga hot såväl muntligt som via sms och sociala medier.

Bristande tillgänglighet

Med bristande tillgänglighet avses att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att "skäliga åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan sådan funktionsnedsättning".

Normkritiskt förhållningssätt

Ett normkritiskt förhållningssätt handlar om att granska de normer och oskrivna regler som finns i organisationen, i klasserna och i samhället i stort. Ett normkritiskt förhållningssätt har dubbla strategier; att synliggöra det som är osynligt utan att göra det annorlunda samt vidga normerna genom att skapa nya inkluderande normer.

EQ

"Du har rätt till dina känslor men ansvar för ditt handlande".

EQ på Södra skolan är både ett ämne och ett förhållningssätt som genomsyrar allt som personal och elever gör i sin vardag. Södra skolan strävar efter att utveckla och träna elevernas sociala och emotionella kompetens. Detta innebär att vi ger eleverna verktyg i att förstå och kontrollera sina egna känslor, men också att utveckla förmågan att förstå och leva sig in i andra människors situation.

I ämnet EQ arbetar vi för att skapa trygghet, stärka självkänsla och självförtroende samt förbättra de sociala relationerna i grupperna. Praktiska inslag kan vara värderingsövningar, forumspel samt stresshantering. Att du har rätt till dina känslor, men ansvar för ditt agerande ligger alltid till grund för vårt arbete på skolan.

Elevråd

Minst en elev från varje klass träffar rektor vid tre till fyra gånger per läsår för att diskutera aktuella skolfrågor.

Elevhälsan

Elevhälsan på skolan består av rektor, biträdande rektor, specialpedagog, speciallärare, skolsköterska, studie- och yrkesvägledare samt skolkuratorer och har som huvudsyfte att arbeta främjande och förebyggande på skolan. Rektor är beslutsfattare inom elevhälsan.

I elevhälsans arbete ingår att ha en god överblick kring det allmänna läget på skolan, både pedagogiskt, hälsomässigt och psykosocialt. Elevhälsan skall också ha en handlingsberedskap för att vidta åtgärder där det finns behov genom att initiera, stödja, samordna, följa upp samt utvärdera insatser för eleverna. Vid behov fungerar elevhälsans funktioner stödjande i utvecklingssamtal samt vid nätverksmöten. Elevhälsan, under ledning av rektor, har det övergripande ansvaret för krisgruppen.

4. Främjande och förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet handlar om att förhindra risker för diskriminering, trakasserier och kränkningar medan det främjande arbetet syftar till att stärka förutsättningarna för likabehandling i verksamheten och behöver följaktligen inte utgå från identifierade problem eller riskfaktorer. Södra skolans främjande arbete bedrivs långsiktigt, kontinuerligt och riktar sig till alla elever på skolan. En viktig framgångsfaktor är att all personal arbetar mot samma mål. Detta skapar trygghet både bland elever, vårdnadshavare samt personal på skolan.

Främjande och förebyggande arbete som all personal ansvarar för

- Att EQ genomsyrar skolans vardag där eleverna ges möjlighet att regelbundet diskutera värdegrund, normer, attityder och hur goda relationer kan vårdas.
- Att visa lyhördhet gentemot eleverna och understödja deras delaktighet, inflytande och utrymme i verksamheten.
- Att aktivt ta del av och arbeta med de mål som är upprättade i planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling på Södra skolan.
- Att ständigt aktualisera Södra skolans ordningsregler.
- Informera elever och vårdnadshavare om planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- Att under terminen organisera gemensamma aktiviteter för skolan såsom friluftsdagar, skoljogg och introduktionsdagar. Dessa aktiviteter syftar till att eleverna skall lära känna varandra och bli trygga i gruppen.
- Rastaktiviteter på skolgården ledd av pedagoger med syftet att stärka gemenskap, trygghet och trivsel.
- Att under läsåret förvissa sig om elevernas trivsel och fånga upp signaler om eventuell otrivsel i elevgrupper samt återkoppla detta till vårdnadshavare.
- Att kontinuerligt informera vårdnadshavare via skolans informationskanal Infomentor.
- Att upprätthålla studiero samt god lärandemiljö genom att ha mobilfria lektioner, tydlig lektionsstruktur, rättvist fördelat talutrymme samt vuxennärvaro på lektioner och raster.
- Att i nya klasser på skolan, under senare delen av höstterminen, ha ett extrainsatt föräldramöte med fokus på värdegrundsfrågor och EQ.
- Att delta i elevgenomgång i varje klass en gång per termin där elevhälsan och pedagoger utbyter information och samverkar kring elever med extra behov av stöd.
- Att anmäla, utreda och följa upp kränkande behandling av elever i för ändamålet avsett digitalt verktyg.

- Att en gång per månad kontrollera samt följa upp elevers skolfrånvaro.

Främjande och förebyggande arbete som elevhälsan ansvarar för

- Att fungera stödjande och rådgivande gentemot pedagoger i psykosociala, pedagogiska och medicinska frågor.
- Att genomföra medicinska, pedagogiska och sociala överlämningar av elever inför nytt läsår samt vid behov under pågående termin.
- Att under vårterminen innan skolstart träffa alla nya elever och vårdnadshavare i enskilda samtal samt genomföra överlämningar från andra skolor med elevens bästa i fokus.
- Att informera arbetslagen angående elever med särskilda behov där särskild hänsyn behöver tas.
- Att kontrollera, följa upp samt kartlägga elevers frånvaro enligt aktuell frånvarorutin.
- Att delta i ämneslaget EQ som arbetar med att skapa en röd tråd för EQ- arbetet på skolan i alla årskurser.
- Att samarbeta med andra organisationer och myndigheter såsom socialtjänst, psykiatri, fritidsgårdar och förebyggande teamet.
- Att erbjuda hälsosamtal med skolsköterska i förskoleklass, åk 2, 4 och 7.
- Att genomföra trygghetsvandringar under VT i årskurs 2, 4 och 7 för att kartlägga den psykiska och fysiska miljön, för att öka trivseln på skolan.
- Att genomföra en elevhälsadag per termin där samtliga i elevhälsan avsätter en heldag för att utveckla skolans elevhälsoarbete och värdegrund.
- Att utföra observationer på lektionstid i EQ i samtliga klasser på höstterminen.

Främjande och förebyggande arbete som arbetslagsledarna ansvarar för

- Att inom arbetslaget kontinuerligt ta upp frågor kring elevers trygghet och trivsel.
- Att information om elevernas trivsel tas upp i ledningsgruppen och återkopplas till arbetslagen.
- Att vid oro kring enskilda elever ha en dialog med elevhälsan enligt elevhälsarutinen.

Främjande och förebyggande arbete som rektor och biträdande rektor ansvarar för

- Att vid medarbetarsamtal diskutera med personalen på vilket sätt de arbetar med att belysa EQ och likabehandlingsarbetet i undervisningen.
- Att EQ och likabehandlingsarbetet på skolan får utrymme på gemensam konferenstid/studiedagar under läsåret.

- Att rekrytering av elever sker efter datum för anmälan och då enligt den kölista som finns.
- Att leda arbetet i elevhälsan och krisgruppen.
- Att varje läsår samla all personal för information och diskussion kring de årliga målen i södra skolans plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- Att omfördela personalresurser utifrån de behov som finns samt identifierade problem.
- Att ha god kunskap om elevernas arbetsmiljö genom att t.ex. driva elevrådet, genomföra skyddsronder och göra klassrumsbesök.
- Att organisera för genomförandet av trygghetsenkät i alla årskurser varje läsår som riktar sig till samtliga elever och vårdnadshavare.

5. Kartläggningar

Syftet med kartläggningar är att få information om trivseln på skolan och att hitta förbättringsområden. På Södra skolan arbetar vi på följande sätt för att kartlägga förekomsten av diskriminering, trakasserier samt kränkande behandling.

Elevgenomgång: En gång per termin anordnas en elevgenomgång där elevhälsan och pedagoger utbyter information och samverkar kring elever och klasser.

Frånvaro: Elevhälsan analyserar elevers frånvaro och kartlägger orsakerna till dessa.

Hälsosamtal: Elever i förskoleklass samt åk 2, 4 och 7 erbjuds individuella samtal hos skolsköterska, där fokus ligger på faktorer som påverkar livsstil, trygghet samt inlärning. Detta sker kontinuerligt under läsåret.

Kränkningsanmälningar: Anmälan vid kränkning görs i ett digitalt formulär. Varje vecka går elevhälsan igenom underlaget för att få en samlad lägesbild över skolans klimat.

Observationer: Observationer sker kontinuerligt under läsåret av personal under exempelvis raster och lektioner.

Psykosociala samtal: Utifrån behov erbjuds individuella samtal med elever kontinuerligt under läsåret.

Trygghetsvandringar: Kuratorer genomför trygghetsvandringar tillsammans med elevgrupper 1 gång/läsår, för att delvis kartlägga trygga och otrygga platser på skolan men även få generell information om trivsel samt otrivsel på skolan.

Utvecklingssamtalen: Under utvecklingssamtalet förvissas sig ansvarig mentor om elevens trivsel.

Årlig elev- samt föräldraenkät: Södra skolan medverkar i Kalmar kommuns trygghetsenkät som genomförs varje år. Enkäten vänder sig till årskurs f-9 samt föräldrar och tar bland annat upp frågor rörande förekomsten av kränkande behandling, trakasserier samt diskriminering. Elevhälsan ansvarar för genomförandet och sammanställningen av resultatet. De år skolan deltar i Skolinspektionens Skolenkät skickas inte Kalmar kommuns enkät ut till vårdnadshavarna också.

Överlämningar: Specialpedagog/speciallärare genomför pedagogiska och sociala överlämningar varje vårtermin mellan nya elever/vårdnadshavare samt avlämnande skola.

6. Analys av de årliga målen för 2019

Södra skolans målformulering rörande likabehandlingsarbetet inför läsåret 2019/2020 var att arbeta utifrån ett normkritiskt förhållningssätt inom alla områden med extra fokus kring ett normkritiskt språkbruk. Det är följaktligen detta mål som ska utvärderas.

Arbetslag F-3

Pedagogerna i arbetslag F-3 har under läsåret 19/20 aktivt arbetat med sitt eget och elevernas språkbruk. Detta exemplifieras t.ex. i förskoleklassen där de illustrerat detta i ett aktivt deltagande från barnen. I exemplet ges barnen möjlighet att lägga lappar i två olika lådor där lappar som uppfattas som ett dåligt språkbruk läggs i en svart låda som hålls stängd och där lappar som uppfattas som ett bra språkbruk och/eller goda handlingar läggs i en röd låda som hålls öppen. På detta sätt får eleverna en ökad förståelse samt uppmärksammar varandra på vad de faktiskt säger och använder för ord samt ges tillfälle att samtala om ordens innebörd.

Vidare förmedlar pedagogerna att de lyssnar på alla elever och hur var och en uppfattar olika situationer. De reflekterar över händelser i skolan både i sin roll som pedagog men också tillsammans med klassen. Genom detta lär de sig nya saker tillsammans och med eleverna.

De beskriver vidare att de i sin undervisning och interaktion med eleverna undviker förenklade uppfattningar om en specifik grupp såsom könsstereotyper.

Vad gäller det normkritiska förhållningssättet och språkbruket anser pedagogerna att det är viktigt att inte bara fokusera på vad eleverna säger utan också hur de betar sig mot varandra i övrigt. Det handlar bland annat om gester, kroppsspråk, tonläge och så vidare.

Avslutningsvis beskriver arbetslaget att negativt språkbruk enbart förekommer sporadiskt i klasserna. I de fall eleverna använder kränkande ord så är det oftast i en konflikt. Samtliga upplever att ett negativt språkbruk inte är normaliserat i klasserna. Eleverna är själva bra på att uppmärksamma och på att påminna varandra om att använda sig av ett vårdat språk. Arbetslaget upplever att eleverna visar stort engagemang och intresse kring ämnet och vill öka sin kunskap och medvetenhet kring normkritik.

Arbetslag 4-6

Pedagogerna i arbetslag 4-6 upplever att det förekommer lite kommentarer som är icke normkritiska. De är medvetna om att det kan förekomma jargonger eleverna emellan men att detta inte är något som har nått dem. På individnivå möter de elever som behöver mer stöd i sociala kontakter och hur de ska uttrycka sig gentemot andra. Detta är ofta situationsbundet och pedagogerna menar att de agerar i den situation som då råder.

På EQ-lektionerna som eleverna har en gång per vecka beskriver pedagogerna att de bl.a. diskuterat kring språkbruk och hur det som sägs uppfattas och kan påverka andra individer.

Utifrån ett normkritiskt perspektiv beskriver pedagogerna att de reflekterar över sina egna ordval. Ett exempel på det är att undvika ordval som befäster genus genom att inte benämna elever som tjejer eller killar "kom igen nu killar" eller "tjejer nu ska vi...". De beskriver också en större medvetenhet i att familjekonstellationer kan se olika ut och därmed tänker mer på hur de uttrycker sig när de pratar om hemmen och relationer. Likaså att inte göra någon skillnad på vilken vårdnadshavare vi väljer att kontakta ifall eleven till exempel blivit sjuk.

Arbetslag 7

I arbetslag 7 beskrivs att de främst arbetar med normer samt ordval på EQ-lektionerna. Fördelen med detta är att eleverna på så sätt ges möjlighet att kontinuerligt reflektera kring sitt förhållningssätt tillsammans med varandra samt lärare. De upplever att det är av stor vikt att reagera i stunden och den situation som kan uppstå i olika sammanhang. Att agera när de hör saker som är kränkande i t ex korridorerna är något de eftersträvar samt följer.

En reflektion från arbetslaget är vidare att de upplever att eleverna själva inte alltid uppfattar sitt språkbruk som olämpligt, trots att det är det. EQ-lektionerna har kring detta även använts till att arbeta med likabehandlingsplanen där eleverna fått tillfälle att diskutera samt ta del av dess innehåll

och på så sätt ges möjlighet att förstå t.ex. innebörden i vad som är en kränkande handling och att det även kan handla om språkbruket.

Arbetslag 8

Arbetslag 8 utarbetade inför läsårets början metoder för att nå upp till målet att arbeta normkritiskt. En av dessa var att undervisa EQ i halvklass på höstterminen för att eleverna lättare ska kunna tillgodogöra sig kunskapen. I helklass är det fysiska avståndet större mellan eleverna och gruppen blir mer segregerad. Eleverna har svårare att höra och se sina klasskamrater vilket kan leda till att kommunikationsproblemen ökar. I halvklass är det enklare att lägga mer fokus på att lära känna varandra och skapa en bra stämning eftersom varje elev får mer talutrymme och därmed blir mer delaktiga. En annan fördel är även att studieron förbättras vid halvklass.

Arbetslaget har både arbetat med normkritik på individnivå och gruppnivå. På individnivå har det till exempel handlat om att möta eleverna i stunden och att medvetandegöra och förmana när de säger något olämpligt i korridoren och på lektionerna. De anser att deras mål mot nolltolerans vad gäller kränkingsbegrepp är ett pågående arbete då de är medvetna om att det förekommer uttryck i verksamheten som kränker olika funktionsvariationer.

På gruppnivå har arbetslaget pratat om normer och härskartekniker på EQ:n. Det är inte bara under EQ-lektionerna som de berör normer utan det löper som en röd tråd i alla ämnen. De har bland annat visat filmer på en del lektioner som behandlar ämnet. Franskan behandlar exempelvis hur en pratar om hudfärg på franska utan att låta rasistisk. Slöjdämnet tillåter exempelvis också diskussioner som berör värdegrund. Svenskan har litteratur som tar upp viktiga ämnen som rör normkritik.

Avslutningsvis understryker arbetslaget att det är viktigt att som pedagog visa sin ståndpunkt och vad som är acceptabelt att säga eller göra, eftersom det är personalen som till viss del sätter ramarna för elevernas agerande.

Arbetslag 9

Arbetslag 9 menar att de har arbetat systematiskt med språkbruk sedan årskurs 7. De anser att varje enskild pedagog säger till direkt när de hör ord av kränkande karaktär. Genom att säga ifrån bidrar de till att skapa normer som inte accepterar att eleverna utvecklar en negativ jargong med ett otrevligt språk till varandra. Hur eleverna uttrycker sig börjar ofta med något litet som allteftersom riskerar att trappas upp och eskalera. Det är viktigt att stävja direkt och att vara tydlig med att vi alla på skolan måste respektera varandra.

Sammanfattningsvis kan vi se att skolan under året aktivt arbetat med att ha ett normkritiskt förhållningssätt i det vi gör samt att vi har haft ett extra fokus kring språkbruket. Arbetslagens

arbetsätt samt det enskilda förhållningssättet i hur de arbetat som pedagoger har skilt sig en del då bl.a. förutsättningarna varit olika, vilket exemplifieras ovan. Dock kan vi se att det finns en röd tråd i att görandet kring att “agera i tillfället”, vilket flera arbetslag samt pedagoger vittnar om. Vi kan även se att flera arbetslag arbetat aktivt med normkritik samt språkbruk under EQ-lektionerna, vilket möjliggörs av att just EQ är ett schemalagt ämne i samtliga årskurser.

Med detta som bakgrund kan vi se att elever ges fortlöpande kunskap och utbildning i normkritik och språkbruk på skolan. Men att mäta elevers kunskap och förhållningssätt kring normer samt språkbruk förefaller vara relativt svårt. Ett mätbart verktyg är dock den årliga elevenkäten som görs på skolan samt trygghetsvandringarna. Detta är ett forum där eleverna får komma till tals och förmedla sin upplevelse av trivsel och trygghet. Under rubriken “7. Nulägesanalys” presenteras mer om detta.

7. Nulägesanalys

Syftet med nulägesanalysen är att beskriva och analysera skolans trivsel och trygghet samt förbättringsområden utifrån det som framkommer från kartläggningen.

Ett verktyg i kartläggningen är trygghetsvandringarna där våra elever ges möjlighet att påverka sin situation och sin omgivning. Avsikten är att skapa engagemang och delaktighet som i sin tur kan leda till förslag som förbättrar skolmiljön och ökar tryggheten i skolan. Trygghetsvandringarna görs varje vårtermin i årskurs 2, årskurs 4 samt årskurs 7. Det som framkommer i årets trygghetsvandringar utifrån likabehandling är bland annat följande:

- Trivsel: Eleverna upplever en hög trivsel och majoriteten av de tillfrågade förmedlar även att det finns en stor trygghet. Det som bidrar till trivseln är att eleverna upplever att de blir sedda av såväl klasskamrater som personal på skolan.
- Kränkningar: Det förekommer kränkande ord. Eleverna förmedlar att det stundtals kan bli en hård jargong där språkbruket inte kan anses okej.
- Gruppindelningar: Det finns mycket gruppindelningar i klasserna. Eleverna menar att de har grupperat sig utifrån intressen samt vem de trivs med. De är medvetna om att det kan finnas en del elever som inte känner någon uppenbar grupptillhörighet och därmed upplever ett utanförskap. Överlag upplever eleverna ändå att de är snälla mot varandra och bjuder in om de ser att en elev är ensam.
- Studiero: Samtliga klasser 2, 4 och 7 upplever att studieron inte är tillfredsställande. De menar att det är stökigt på vissa lektioner medan det är mer välfungerande på andra. Eleverna säger att de uppskattar lärare som är förutsägbara och har en tydlig struktur och ordning i klassen. Eleverna förmedlar att när det är stökigt på lektioner så går vuxna ofta i

affekt och själva bidrar till en hög ljudnivå istället för att använda ett lågaffektivt bemötande. När det är vikarie blir det oroligt och högljutt i klassen.

- Genus: Något som har förmedlats återkommande i trygghetsvandringarna varje år är att elever på mellan- och högstadiet upplever att de behandlas olika utifrån deras kön. De uttrycker det som att ”lärarna är hårdare när killarna gör något och att de ser lite mellan fingrarna när tjejer gör något”.

Ett annat verktyg för att kartlägga är den kommungemensamma elevenkäten som görs varje vårtermin i samtliga årskurser. Enkäten består av ett antal frågor med svarsalternativen: stämmer helt/ganska bra/ganska dåligt/inte alls och vet ej. I denna redovisning tolkas stämmer helt/ganska bra som ja, och stämmer ganska dåligt/inte alls som nej. Vet ej redovisas inte. Det som framkommer i årets elevenkät redovisas nedan:

Enkät fritidsverksamhet f-3 (svarsfrekvens 41)	Ja %	Nej %
Jag trivs på fritidshemmet	75,7	9,8
Jag känner mig trygg på fritidshemmet	78	4,9
Jag trivs med de vuxna på fritidshemmet	85,4	4,9
Jag kan påverka vad vi gör på fritidshemmet	51,2	26,8
Jag tycker att killar och tjejer får samma förutsättningar	61	19,5
Jag är nöjd med mitt fritidshem som helhet	65,9	17,1

Kommentar: Utfallet av elevenkäten på fritids påvisar att eleverna till stor del upplever att de trivs samt att trivselfaktorn med personal är stor.

Vidare visar resultatet att eleverna på fritids önskar större delaktighet inom verksamheten då drygt en fjärdedel uppger att de inte är med och påverkar vad de gör under fritidsverksamheten.

Enkät f-3 (svarsfrekvens 61)	Ja %	Nej %
Jag har studiero på lektionerna	29,5	44,3

I min skola följer eleverna de ordningsregler som finns	49,2	16,4
I min skola är vi elever med och påverkar på vilket sätt vi ska arbeta med olika skoluppgifter	27,9	29,5
I min skola respekterar vi varandra	75,4	11,5
I min skola finns det elever som jag är rädd för	16,4	7,7
Jag vet vem på skolan jag kan prata med om någon varit elak mot en elev	90,2	4,9
Jag känner mig trygg på skolan	78,7	9,8
Jag trivs i skolan	82	8,2
De vuxna på skolan reagerar om de får reda på att någon har varit elak mot en elev	86,9	4,9
De vuxna på skolan ger killar och tjejer samma förutsättningar	68,9	8,2

Kommentar: I likhet med fritids påvisar även resultaten från f-3 att trivsselfaktorn på skolan är stor. Även här utmärker sig trygghetsfaktorn som visar att nära 80 % av eleverna känner sig trygga. Detta är nära sammanlänkat med att de allra flesta också vet vem de skall vända sig till om de själva far illa eller om de ser att någon annan elev fara illa.

Även i årskurs f-3 ser vi att eleverna inte upplever att de har elevinflytande i verksamheten, dock är det många som svarat vet inte vilket kan bero på att eleverna är osäkra på vad frågan innebär. I resultatet kan vi även se att närmare 45 % av eleverna inte upplever att de har studiero i klassrummet.

Enkät 4-6 (svarsfrekvens 42)	Ja %	Nej %
Jag har studiero på lektionerna	71,4	16,6
Mina lärare ser till att ordningsregler på skolan följs	85,7	11,9
Mina lärare ger killar och tjejer samma förutsättningar	78,5	16,6
I min skola är vi elever med och påverkar på vilket sätt vi ska arbeta med olika skoluppgifter	64,3	30,9

I min skola respekterar vi varandra	83,3	14,3
I min skola finns det elever som jag är rädd för	9,5	78,6
Jag vet vem på skolan jag kan prata med om någon varit elak mot en elev	88	4,8
Jag känner mig trygg på skolan	100	-
Jag trivs i skolan	90,5	7,2
De vuxna på skolan reagerar om de får reda på att någon har varit elak mot en elev	88,1	4,8
Elevhälsogruppen i min skola frågar oss elever hur vi har det i skolan	52,4	21,4

Kommentar: Enkätresultatet i år 4-6 visar också på stor känsla av trygghet samt skoltrivsel där hela 100% av de tillfrågade uppger att de känner sig trygga i skolan. Vidare uppges även här att eleverna till stor del upplever att de vet vem de skall vända sig till om det uppstår kränkningar. I fråga om de upplever att de vuxna agerar när de får reda på om någon varit elak mot en annan elev svarar drygt 88 % att de tycker det, vilket påvisar stor tillit och förtroende för vuxna på skolan.

Såsom tidigare årskurser samt fritidsverksamhet påvisat, ges även på mellanstadiet en bild av att delaktigheten samt inflytandet hos eleverna upplevs som liten. Drygt 30 % av de tillfrågade upplever att de ej har möjlighet att påverka hur de skall arbeta med olika skoluppgifter.

Enkäten på mellanstadiet visar även att elevhälsans personal samt arbete behöver lyftas samt synliggöras för eleverna. Drygt hälften av de tillfrågade upplever att elevhälsans personal frågar dem hur de har det i skolan.

Enkät 7-9 (svarsfrekvens 174)	Ja %	Nej %
Jag har studiero på lektionerna	70,1	25,3
Mina lärare ser till att ordningsreglerna på skolan följs	75,9	14,9
På lektionerna är vi elever med och påverkar på vilket sätt vi ska arbeta med olika skoluppgifter	47,7	41,9
Vi elever har inflytande över undervisningens innehåll	38,5	42

I min skola är vi elever med och påverkar vår skolmiljö	58,6	27
I min skola är vi elever med och bestämmer vilka ordningsregler vi ska ha	22,4	61,5
I min skola respekterar vi varandras olikheter	73,6	16,1
I min skola finns det elever som jag är rädd för	11,5	77
Jag vet vem på skolan jag kan prata med om någon varit elak mot en elev	84	8
Jag känner mig trygg på skolan	87,9	5,1
Jag trivs i skolan	81,6	10,9
De vuxna på skolan reagerar om de får reda på att en elev blivit kränkt	75,9	12,6
Elevhälsogruppen i min skola frågar oss elever hur vi har det i skolan	48,3	28,1
Mina lärare ger killar och tjejer samma förutsättningar	75,9	16,6

Kommentar: De positiva slutsatser som kan göras utifrån elevernas deltagande i enkäten för åk 7-9 är att eleverna i stor utsträckning känner sig trygga och trivs på skolan samt att de vet vem de kan gå till om någon far illa. En god relation mellan personal och elever är grunden för en trygg studiesituation som i förlängningen kan leda till gynnsammare studieresultat.

De utvecklingsområden som framträder är delaktighet och inflytande. Eleverna upplever i hög grad att de inte har inflytande över sin skolmiljö samt på vilket sätt de ska arbeta med skoluppgifter. Elevernas känsla av bristande inflytande och delaktighet har även att göra med de ordningsregler som finns på skolan. I dagsläget är det endast 22,4 % som upplever att de får vara med och bestämma över vilka ordningsregler som ska råda.

Utifrån enkäten är det ett högt antal elever som anser att andra elever stör. När andra elever stör eller är högljudda påverkas studieron negativt och därmed även elevernas förutsättningar att kunna inhämta och ta del av kunskap.

Ett annat utvecklingsområde rör elevhälsans arbete. På frågeställningen "Elevhälsogruppen i min skola frågar oss elever hur vi har det i skolan" uppger 48,3 % att de har blivit tillfrågade kring sitt mående. Då hela 28,1 % har svarat "vet ej" är det oklart om eleverna förstår frågans innebörd. Utformningen av frågan är problematisk då elevhälsans syfte inte är att fråga varje elev hur de mår utan att finnas tillgängliga på andra sätt såväl medicinskt, pedagogiskt och socialt såväl på

individ-som grupp-nivå. Det kan också finnas en okunskap kring vilka funktioner på skolan som ingår i elevhälsan.

Sammanfattande nulägesanalys

Sammanfattningsvis visar kartläggningarna för F-9 samt fritids att delaktighet och inflytande är ett utvecklingsområde för Södra skolan då detta är något som återkommer i alla årskurser. Vi måste bli bättre på att synliggöra hur eleverna är med och påverkar innehållet i skolan samt implementera begreppen "delaktighet och inflytande" i verksamheten samt med eleverna genom att använda dem mer frekvent.

Vidare påvisas det både i trygghetsvandringarna samt i elevenkäten, i framförallt lågstadiet samt högstadiet, att studieron är ett utvecklingsområde. Södra skolan kommer att fortsätta sitt arbete att förbättra studieron genom att det finns ett pedagogiskt ledarskap med tydliga förväntningar i klassrummet och en medvetenhet om elevers individuella förutsättningar och behov samt anpassar undervisningen efter det. Personal kommer att fortsätta att reagera på ordningsstörande inslag.

Det som inte framkommer i så hög grad i elevenkäterna men som blir tydligt i trygghetsvandringarna är frågan om jämställdhet och genus. Eleverna upplever att de behandlas olika utifrån kön. Södra skolan kommer att fokusera på att medvetandegöra och motverka begränsande könsnormer så att eleverna kan utveckla sina förmågor och intressen utan att begränsas av dessa.

8. Mål för läsåret 20/21

De mål som redovisas är de resultat som södra skolan vill åstadkomma utifrån de förbättringsområden som har framträtt i kartläggningen och analysen.

Delaktighet och inflytande

- Att intensifiera arbetet i att främja elevernas upplevelse av delaktighet såväl i skolans undervisning som i skolmiljö

Jämställdhet/Genus

- Uppmärksamma och motverka begränsande könsnormer så att eleverna kan utveckla sina förmågor utan att begränsas av dessa